

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2346/2020
24.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у правној ствари тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Анкица Мишков, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Кораћ Јово, адвокат из ..., ради утврђења, предаје поседа и исплате, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца ББ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3483/18 од 08.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 24.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца ББ изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3483/18 од 08.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П 1008/2017 од 16.04.2018. године, ставом првим изреке одбачен је примарни тужбени захтев тужиоца АА у делу којим је тражио да се утврди да је градњом на земљишту стекао право коришћења у 708/9411 дела на парцели број ... површине 94 ара и 11 м² уписаној у зк. ул. број ... КО ..., који удео у природи представља плац - парцелу број ... површине 07 ари 08 м², која сада одговара упису у лн. ... КО ... и да се обавезе тужени да му исплати износ од 800.000,00 динара на име извршених радова, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Другим ставом тужбени захтев тужиоца у делу којим потражује исплату износа преко досуђених 1.061.590,00 динара до траженог износа од 1.365.907,91 динар са каматом од 07.12.2015. године па до исплате и тужбени захтев у делу преко досуђених 463.602,00 динара до тражених 481.981,88 динара се одбија. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца АА и ставом четвртим изреке обавезан тужени ББ да тужиоцу исплати износ од 1.061.190,00 динара са законском затезном каматом од 07.12.2015. године до исплате и износ од 463.602,00 динара, а ставом другим изреке је одбијен за исплату износа преко досуђеног износа од 1.061.590,00 динара до траженог износа од 1.365.907,91 динара са законском затезном каматом од 07.12.2015. године до исплате и делу преко досуђеног износа од 463.602,00 динара до траженог износа од 481.981,88 динара. Ставом петим изреке, одбачен је противтужбени захтев ББ у делу којим је тражио да се одбије тужбени захтев тужиоца-противтуженог за утврђење права власништва на парцели ... означеној као плац број ... површине 07 а 8 м², а одбијен у делу којим је тражио да се одбије супсидијерни тужбени захтев тужиоца-противтуженог за исплату 1.365.807,91 динара и 481.988,80 динара. Ставом шестим

изреке, усвојен је противтужбени захтев ББ у делу о траженој предаји поседа, тако да је обавезан тужилац-противтужени АА да преда у посед ББ парцелу означену бројем ..., парц. број ... уписану у лн. ... КО ..., испражњену од лица и ствари у року од 15 дана. Ставом седмим изреке, делимично је усвојен новчани захтев ББ и обавезан је противтужени АА да му на име измакле добити исплати износ од 835.087,00 динара за неосновано коришћење плаца број ..., са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, а преко тог износа до тражених 850.000,00 динара захтев је одбијен. Ставом осмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Одлучујући о жалбама странака, Апелациони суд у Новом Саду је након одржане расправе, донео пресуду Гж 3483/18 од 08.03.2019. године којом је преиначио првостепену пресуду у делу о евентуалном тужбеном захтеву тужиоца АА (став 3 и 4 изреке), тако што је обавезао туженог ББ да тужиоцу исплати износ од 613.121,44 динара са законском затезном каматом од 07.12.2015. године до исплате, одбио захтев преко досуђеног износа до траженог износа од 1.061.190,00 динара са каматом на разлику ових износа и за исплату накнаде штете у износу од 463.602,00 динара; преиначио у делу о противтужбеном захтеву (став 7 изреке) тако што је обавезао тужиоца-противтуженог АА да туженом-противтужиоцу ББ на име накнаде за неосновано коришћење плаца исплати износ од 48.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 16.04.2018. године до исплате, а одбио преко досуђеног до траженог износа од 835.087,00 динара са траженом каматом на разлику ових износа; потврдио првостепену пресуду у ожалбеном делу о противтужбеном захтеву за предају поседа (став 6 изреке) и одлуку о трошковима поступка (став 8 изреке). Одбијен је захтев парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени-противтужилац ББ, путем пуномоћника адвоката, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 87/18) и нашао да је ревизија неоснована. Накнадни поднесци које је ревидент лично поднео након истека рока за изјављивање ревизије, не могу се узети у разматрање.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се у ревизији наводи да побијана пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама, нити правилну оцену изведених доказа, те истиче да је другостепени суд начинио апсолутно битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. тачка 12. ЗПП, којој уствари одговара истоветна повреда из члана 374. став 1. тачка 12. важећег Закона о парничном поступку, који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 2. наведеног закона. Међутим, означена повреда поступка не представља разлог због којег се ревизија може изјавити према члану 407. став 1. ЗПП. Такође, у поступку пред другостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, јер је другостепени суд извођењем доказа на расправи одржаној пред тим судом, употпунио чињенично стање утврђено у првостепеном поступку и на основу одговарајуће оцене изведених доказа утврдио све битне чињенице за одлуку коју је донео, у потпуности правилном применом материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су рођена браћа, тужени ББ од 1975. године живи у ..., изражавао је жељу да се по одласку у пензију настани у ..., зато је одлучио да купи плац преко пута братове куће, ради тога је издао пуномоћје оверено код јавног бележника којим је овластио свог брата АА за куповину непокретности. АА је са продавцем ВВ дана 11.06.1999. године закључио уговор о купопродаји за плац број ... означен као 708/9411 дела парцеле број ..., по уговореној купопродајној цени од 5.000 ДМ која је продавцу исплаћена. Новац за исплату дао је тужени ББ, држећи да је у уговору наведен као купац. У 2000. години тужени је одлучио да купи и плац број ... са одређеном количином шљунка на плацу, за купопродајну цену од 5.500 ДМ, коју је обезбедио подизањем кредита. За плац број ... писмени купопродајни уговор је закључен 15.10.2009. године, уз судску оверу потписа. После ове куповине, странке су договориле да тужилац АА са сином сагради кућу за рачун туженог ББ на плацу број ... и за то време користи плац број ... за своје потребе. У складу са тим договором, тужилац се ангажовао на радовима градње куће за туженог ББ. ББ је живео у ... и повремено долазио. Градња куће започета је у мају 2001. године, кућа спратности сутерен, приземље и поткровље под кров је стављена у 2003. години, а усељена у 2005. години. Тужени ББ је својим средствима финансирао набавку целокупног материјала потребног за изградњу куће и плаћање за рад мајстора који су били ангажовани на радовима. Поједине радове извео је и сам тужилац уз помоћ свог сина. Утврђено је које је конкретно радове извео тужилац и у којој вредности. Вредновањем су обухваћени радови на ископу темеља, насипања земље, описаног зидања, уградње шест унутрашњих врата, израде и уградње врата и два метална прозора у сутерену, бетонирање тераса, степеништа у сутерену и за поткровље, надвратника и натпрозорника, улазне стазе, уградње бетонских лутака на огради и степеништу, израде и уградње водоводне и канализационе мреже, уградње санитарија и електрорадови. Укупна вредност радова које је извео тужилац на овој непокретности износи 613.121,44 динара, према вредностима у време вештачења 07.12.2015. године. Градња је изведена за рачун туженог ББ, као власника предметне непокретности.

Након изградње куће на плацу број ..., ББ је дошао до сазнања да се тужилац АА уписао као носилац права коришћења на плацу број ..., тако што је у своје име 27.01.1999. године закључио уговор о купопродаји плаца број ... и потпис на уговору оверио код суда 18.08.2003. године. Поводом тога, странке су дошле у сукоб и тужени је усмено од АА затражио да му преда посед плаца број ... и на увид преда све рачуне за плаћени грађевински материјал, што тужилац није учинио. Покренут је судски поступак. У поступку је пресуђено да је ништав уговор о купопродаји закључен 27.01.1999. године између продавца ВВ и АА као купца, оверен у Општинском суду у Сомбору 18.03.2003.године, чији је предмет право коришћења плаца број 6 од 07а 8м2 и обавезан је АА да изврши укњижбу брисања права из овог уговора у РГЗ СКН ..., а у противном да ББ ово право укњижи на основу пресуде, по њеној правноснажности (делимична пресуда Основног суда у Сомбору П 477/10 од 31.10.2011. године, потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1442/12 од 17.01.2013. године) и одбијен је примарни тужбени захтев АА за утврђење да је стекао стварно право на непокретности (плацу број ...) и да се обавезе тужени ББ да му исплати износ од 800.000,00 динара на име извршених радова (пресуда Основног суда у Сомбору П 477/10 од 28.10.2016. године која је у том делу потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 47/17 од 23.05.2017. године). У даљем поступку, одлучено је о предаји поседа плаца број ... (непобијаним делом правноснажне пресуде) и обавезама

исплате новчаних накнада везано за градњу на једном плацу, односно неовлашћено коришћење другог плаца.

Другостепени суд је правилно закључио да тужилац АА основано потражује накнаду вредности радова које је сам извео или уз помоћ свог сина на плацу број ..., за рачун туженог. Тужилац је уложио свој рад у изградњу објекта туженог, тужени му за то није дао накнаду, отпао је ранији договор да му на име накнаде за рад уступи плац број ... у власништво, од такве намере тужени је одустао, а вредност тужиоцевог рада није накнадио ни у новцу, ни у стварима. По тим утврђеним чињеницама, стоји закључак да се тужени неосновано обогатио за вредност тужиоцевог рада и да је дужан да тужиоцу исплати накнаду за уложени рад, која по утврђењу суда износи 613.121,44 динара. У преосталом је тужбени захтев АА одбијен као неоснован. О обавези туженог је одлучено применом општих правила о стицању без основа прописаних у члану 210. Закона о облигационим односима.

АА користи плац број ..., на чију предају је обавезан. Осим тога, правноснажном пресудом АА је обавезан да ББ исплати накнаду за коришћење земљишта плаца број ..., на ком је ископан бунар и постављен хидрофор о трошку туженог ББ. По ББ овлашћењу АА је овај плац користио од 1999. године. У периоду од 1999. године до 2007. године плац је користио као башту за производњу поврћа за сопствене потребе. Остварени приход од баштенске производње од 87.840,00 динара представља резултат рада АА као држаоца земљишта. Исто се односи на приход од гајења воћа, поврћа и производњу у пластеницима. Стабла воћака подигао је АА, као и 164 чокота винове лозе, у 2007. години монтирао је два пластеника и у 2009. години још два пластеника и у пластеницима остварио производњу. Висина добити од гајења воћа, поврћа и пластеничке производње је утврђена, али накнада ББ није одређена по тим вредностима, већ је накнада за коришћење земљишта одређена према одговарајућем параметру, закупу који се могао остварити, што је утврђено да за пољопривредно земљиште површине 07а 08 м² износи 5.100,00 динара годишње, а за временски период од утужења 18.09.2008. године па до 16.04.2018. године укупно 48.450,00 динара (за девет година и шест месеци). Већа накнада од те, туженом не припада из разлога који су изнети. Земљиште парцеле број ... тужилац је користио као башту по овлашћењу туженог почев од 1999. године па док странке нису дошле у сукоб због тога што је себе навео као купца и уписао се у катастар. Код оцене да тужени није на несумњив начин доказао када је пре тужбе поднете суду захтевао предају поседа плаца број ..., накнада је досуђена за период од утужења 18.09.2008. године, али не и за период који томе претходи. Према ставу другостепеног суда, туженом не припада тражена накнада за период од 11.06.1999. године па до утужења, јер је тужилац постао несавестан држалац од тренутка када му је тужба достављена, сагласно одредби члана 39. став 7. Закона о основама својинскоправних односа. Код пресуђења, правилно је другостепени суд закључио да тужени ББ има право да од тужиоца АА као несавесног држаоца захтева накнаду за коришћење ствари у смислу члана 38. став 2. Закона о основама својинскоправних односа.

Наводима ревизије оспорава се правилност одлуке о обавези туженог да исплати тужиоцу накнаду за његов рад на изградњи куће туженог и одбијајући део одлуке о противтужбеном захтеву. Наводима ревизије оспорава се у суштини чињенично утврђене суда и оцена доказа и износе замерке на садржину побијане пресуде, које нису основане.

По налажењу Врховног касационог суда, ревизија је неоснована.

Поводом ревизијског оспоравања начина утврђења чињеница, Врховни касациони суд указује да докази о чињеницама не морају нужно бити писмени, дозвољена су и друга доказна средства. Једино је суд овлашћен да цени доказну снагу изведених доказа. Такво овлашћење нема странка. Зато, другачије вредновање доказа које износи странка, насупротив меродавне оцене суда, не ужива значај у поступку по ревизији. Побижана пресуда, донета на основу расправе одржане пред другостепеним судом, садржи потпуне и правилне разлоге о одлучним чињеницама и одговарајуће правне разлоге. Оцена о приговору застарелости дата у побижаној пресуди заснована је на правилним разлозима које ревизијски суд прихвата и непотребно их је понављати.

Под утврђеним околностима случаја основа нема да тужени задржи корист од рада и залагања тужиоца. Одредбом члана 210. став 4. Закона о облигационим односима прописано је да обавеза враћања, односно накнаде вредности, настаје кад се нешто прими с`обзиром на основ који се није остварио или је касније отпао. За туженог који је одустао од намере и договора да брату АА као накнаду за рад и залагање уступи плац број ..., настала је обавеза да исплати вредност рада, како је она утврђена на основу изведених доказа, уз помоћ вештачења. Накнада је досуђена с`основом у члану 210. наведеног закона, у складу са правилима о обиму враћања, прописаним у члану 214. истог закона.

Правилно је побижаном пресудом одлучено о противтужбеном захтеву ревидента, усвајањем захтева за предају поседа плаца број ... и за исплату накнаде због неовлашћеног коришћења земљишта у периоду трајања несавесне државине од стране тужиоца, у износу од 48.450,00 динара и одбијању у преосталом делу за разлику до траженог износа од 835.087,00 динара, јер у том делу противтужбени захтев није основан из разлога наведених у побижаној пресуди.

Такође, правилно је одлучено о трошковима поступка, у складу са одредбом члана 153. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је утврдио да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена и на основу члана 414. ЗПП одлучио је као у изреци.

Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић